

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Вченю радою
Донецького національного університету
імені Василя Стуса
Протокол № 9 від «29» 2021 року
Голова Вченої ради

А. П. Загнітко

Від «29» 2021 року
Ректор

P. F. Гринюк

**ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ
здобувачів вищої освіти
у Донецькому національному університеті
імені Василя Стуса**

Вінниця 2021

1. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ

Порядок оцінювання знань здобувачів вищої освіти (далі – Порядок) у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса (далі – Університет) розроблено на основі чинного законодавства та локальних нормативних актів з метою подальшого поширення культури якості та зміцнення внутрішньої системи якості в Університеті в контексті загальноєвропейських вимог, визначених Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою (далі – ECTS), Стандартами і рекомендаціями щодо внутрішнього забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти, рекомендаціями Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Порядок визначає основні принципи організації поточного і підсумкового контролів знань здобувачів вищої освіти, які навчаються за бакалаврським, магістерським та освітньо-науковим ступенями освіти усіх форм навчання з навчальних дисциплін та практичної підготовки, а також методику переведення показників академічної успішності здобувачів вищої освіти до шкали ECTS. Порядок спрямований на ефективну реалізацію таких завдань:

- забезпечення студентоцентрованого навчального процесу та втілення індивідуальної траєкторії навчання;
- підвищення мотивації здобувачів вищої освіти до системної роботи впродовж навчального семестру/року та формування якісних результатів навчання і загальних та спеціальних компетентностей;
- підвищення якості підготовки і конкурентоспроможності фахівців шляхом стимулювання самостійної роботи і творчих завдань здобувачів освіти, встановлення постійного зворотного зв’язку з кожним здобувачем та своєчасного коригування його індивідуальної освітньої траєкторії;
- систематизація знань та активне їх засвоєння упродовж навчального семестру/року;
- недопущення розбіжностей між завданнями, що виносяться на контроль, і програмою дисципліни, між логікою заявлених програмних результатів навчання і тим, що отримає здобувач після опанування дисципліни;
- відкритість і зрозумілість системи оцінювання знань здобувачів: ознайомлення здобувачів освіти на початку вивчення дисципліни з контрольними завданнями та всіма формами контрольних заходів і критеріями їх оцінювання; прозорість оцінювання із доступом здобувача, керівника спеціальності, гаранта освітньої програми, завідувача кафедри і навчального відділу до поточного рейтингу здобувача протягом вивчення дисципліни;
- подолання елементів суб’єктивізму при оцінюванні знань, що забезпечується оцінюванням різних видів навчальної діяльності здобувачів вищої освіти із застосуванням 100-балльної шкали;

- забезпечення належних умов вивчення програмного матеріалу і підготовки до контрольних заходів, що досягаються шляхом чіткого їх розмежування за змістом й у часі;
- розширення можливостей для всебічного розкриття здібностей здобувачів освіти, розвитку їх фахових компетентностей, що задовільняють потреби та очікування зовнішніх стейкголдерів та суспільства;
- забезпечення мобільності здобувачів освіти за рахунок прозорості і сумісності Порядку із аналогічними документами інших країн завдяки використанню ECTS;
- розвиток та удосконалення професійних компетентностей та викладацької майстерності науково-педагогічних працівників шляхом підготовки та реалізації різних форм навчання та контролю результатів навчання, завдань, спрямованих на виховання у здобувача компетентностей майбутнього та підвищення позитивного іміджу викладача Університету, ефективності освітньої діяльності науково-педагогічних працівників у цілому;
- підтримка особистісного розвитку усіх учасників освітнього процесу, створення широкої бази знань і стимулювання досліджень та інновацій.

Порядок є обов'язковим для виконання усіма учасниками освітнього процесу.

Здобувачі вищої освіти мають бути ознайомленими з Порядком до початку навчального року/семестру.

Відповідальними за впровадження Порядку є керівники структурних підрозділів (декани факультетів, завідувачі кафедр, завідувач навчального відділу, завідувач відділу аспірантури та докторантury та завідувач відділу навчально-методичного забезпечення якості вищої освіти), керівники спеціальностей, Гаранти освітніх програм, експерти з якості за спеціальностями/ групами спеціальностей.

На початку вивчення кожної навчальної дисципліни, проходження практичної підготовки викладач зобов'язаний ознайомити здобувачів вищої освіти із системою оцінювання їх знань, що розроблена відповідно до Порядку і відображена у робочій програмі та силабусі навчальної дисципліни або практичної підготовки. Протягом опанування дисципліни здобувач вищої освіти, керівник спеціальності, гарант освітньої програми, завідувач кафедри і представник навчального відділу, який курує факультет, повинні мати доступ до поточної успішності кожного здобувача в електронному форматі.

2. ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти з навчальних дисциплін здійснюється на основі результатів поточного і підсумкового контролю знань за 100-балльною шкалою.

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти з дисциплін, з яких навчальним планом передбачено екзамен, здійснюється на основі результатів поточного та підсумкового контролю знань (табл.1).

Об'єктом оцінювання знань є програмний матеріал дисципліни різного характеру і рівня складності, засвоєння якого відповідно перевіряється під час поточного контролю і підсумкового (у формі виконання творчої/наукової роботи здобувачем вищої освіти чи складання екзамену).

Завданням поточного контролю є перевірка рівня засвоєних проміжних результатів навчання і розуміння матеріалу, заявленого у робочій програмі дисципліни та силабусі, забезпечення партнерського діалогу між викладачем і здобувачем вищої освіти та використання різних форм вимірювання знань та вмінь (усного опитування, письмового експрес-контролю (у тому числі комп’ютерного), вироблених навичок проведення розрахункових робіт, умінь працювати в команді, умінь самостійно опрацьовувати тексти, здатності осмислити зміст теми чи розділу, умінь публічно чи письмово представити опрацьований матеріал тощо).

Завданням підсумкового контролю є перевірка результатів навчання здобувача вищої освіти за дисципліною в цілому, логіки та взаємозв’язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, уміння сформувати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни та виконувати індивідуально-дослідницьку роботу за проблемою, що розглядається в дисципліні тощо.

З навчальних дисциплін, де оцінювання результатів навчання здійснюється на основі результатів поточного та підсумкового контролю, завдання поточного контролю рекомендовано оцінювати не менше ніж 60 балів. Розподіл балів між поточним та підсумковим контролем визначається викладачем і є незмінним протягом вивчення дисципліни.

За умов низької поточної успішності здобувача, що сумарно з максимальною кількістю балів підсумкового контролю не дає йому можливості отримати 60 балів, він має виконати завдання поточного контролю з метою отримання необхідної кількості балів. Форма складання цих завдань визначається викладачем.

Якщо дисципліна вивчається протягом 2-х і більше семестрів з підсумковим контролем в останньому, то загальна підсумкова оцінка розраховується як середній бал між сумами балів отриманих в кожному семестрі. Якщо навчальною дисципліною передбачено форми підсумкового контролю в кожному семестрі, то загальна підсумкова оцінка визначається за 100-балльною шкалою для кожного з них.

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти з навчальних дисциплін, з яких навчальним планом передбачено залік, здійснюється на основі результатів поточного контролю.

З навчальних дисциплін, де оцінювання рівня знань здійснюється за результатами поточного контролю, завдання оцінюються в діапазоні від 0 до 100 балів (Табл. 2).

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти з дисциплін, з яких за навчальним планом передбачено екзамен

Таблиця 1*

		Поточний контроль (max ... балів)		Підсумковий контроль (max ... балів)		Зарахова кімпіркт балів	
Види поточного контролю		2 модуль		Види поточного контролю		Кімпіркт балів за критеріями	
						Можливі критерії	Певні критерії мотивує
1	2	3	4	5	6	7	8

Можливі критерії:
1) мотивує
2) погодта
3) розуміння
4) засвоєння
5) вміння
6) вміння
7) вміння
8) вміння
9) вміння
10) вміння
11) вміння
12) вміння
13) вміння

Таблиця 2*

		Поточний контроль (max 100 балів)		Поточний контроль (max 100 балів)		Поточний контроль (max 100 балів)	
Види поточного контролю		1 модуль		2 модуль		Види поточного контролю	
1	2	3	4	5	6	7	8

Можливі критерії:
1) мотивує
2) погодта
3) розуміння
4) засвоєння
5) вміння
6) вміння
7) вміння
8) вміння
9) вміння
10) вміння
11) вміння
12) вміння

*Пропонованій розподіл видів поточного контролю з урахуванням специфіки навчальної дисципліни, ступеню освіти і кількості модулів.

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти з практичної підготовки відбувається на основі захисту звіту про виконання програми та індивідуального завдання перед комісією, з диференційованою оцінкою.

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії з практичної підготовки відбувається на основі захисту звіту про виконання індивідуальної програми практики (як правило, науковим керівником), з диференційованою оцінкою.

Здобувач вищої освіти, який не виконав програму практичної підготовки без поважних причин або отримав незадовільну оцінку, відраховується з Університету.

Якщо програма практичної підготовки не виконана здобувачем вищої освіти з поважної причини, то здобувач не допускається до захисту звіту, що зазначається у відомості обліку успішності, і йому надається можливість проходження практичної підготовки повторно у вільний від навчання час.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ

При організації поточного контролю викладач самостійно розподіляє кількість балів у межах запропонованих у таблицях 1-2 форм контролю і загальною кількістю балів. Підсумковий контроль у всіх його формах не може перевищувати 40 балів. Розподіл балів, всі можливі форми поточних та підсумкових контролів, критерії їх оцінювання фіксуються в робочій програмі дисципліни, силабусі та доводиться до здобувача на першому навчальному занятті.

Викладач і здобувач мають побудувати взаємокорисний діалог партнерів, що сприятиме послідовному і прозорому виконанню індивідуального плану навчання здобувачем та виконанню навчального навантаження викладачем. Усі учасники освітнього процесу мають дотримуватися системи оцінювання послідовно і прозоро.

Об'єктами поточного і підсумкового контролів мають бути результати навчання за дисципліною (як складова програмних результатів навчання) та компетентності, заявлені в освітній програмі, за якою навчається здобувач вищої освіти.

Опанування здобувачем вищої освіти дисципліни з відмінною оцінкою означає, що він у повній мірі є носієм усіх заявлених загальних і фахових (спеціальних) компетентностей та результатів навчання. Їх опануванню, а також виконанню аудиторних, самостійних/ індивідуальних і творчих форм вивчення дисципліни, повинно сприяти навчально-методичне забезпечення дисципліни. Усі форми контролю мають бути спрямовані на оцінювання рівня їх оволодіння здобувачем вищої освіти.

Бали за форму поточного контролю **не нараховуються**, якщо викладачем було виявлено факт плагіату.

Організація поточного контролю знань здобувачів вищої освіти денної форми навчання

Об'єктами поточного контролю знань здобувачів всіх рівнів підготовки є:

- ***Системна робота здобувача на семінарських/практичних заняттях.***

При контролі системності та активності роботи на семінарських/практичних заняттях оцінюються: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах; активність при обговоренні питань, що винесені на семінарські заняття; експрес-контроль, складання конспекту за винесеними на самостійне вивчення темами тощо.

- ***Вчасне та якісне виконання практикумів та лабораторних робіт***

Оцінюються результати виконання і захисту практичних та лабораторних робіт.

- ***Рівень теоретичної підготовки.***

Оцінювання рівня засвоєння теоретичних знань може здійснюватися в таких формах: підготовці звітів з відповідних тем дисципліни або написанні рефератів згідно з тематичним планом; виконанні письмової контрольної роботи за завданнями, затвердженими кафедрою; проведення усної співбесіди викладача зі здобувачем вищої освіти, у процесі якої здобувач дає відповіді на питання з різних тем дисципліни, розв'язання тестових завдань, проведення підсумкових занять за усім комплексом тем теоретичної підготовки.

- ***Вчасне та якісне виконання здобувачем завдань, передбачених для індивідуального/самостійного опрацювання.***

Оцінюються виконані здобувачем освіти індивідуальні/самостійні завдання, запропоновані викладачем за поточним модулем. При оцінюванні враховується: якість опрацювання тем в цілому чи окремих питань; проведення розрахунків; написання рефератів, есе; зміст складених конспектів навчальних чи наукових текстів, переклад іноземних текстів встановлених обсягів, зміст реферативних матеріалів з публікацій, рівень владіння та якість використання загальних і спеціальних програм тощо.

- ***Модульні (контрольні) роботи.***

При виконанні модульних (контрольних) завдань оцінюються теоретичні знання та практичні уміння, яких набули здобувачі вищої освіти після опанування певного модуля. Модульний контроль може проводитися у формі тестів, відповідей на теоретичні питання або розв'язання

практичних завдань під час проведення контрольних робіт, розв'язання виробничих ситуацій (кейсів) тощо.

Перескладання форм поточного контролю протягом вивчення дисципліни є можливим з метою покращення якості підготовки чи складання пропущеного заняття/форми. Модульна контрольна робота не перескладається.

Особливості поточного контролю знань здобувачів вищої освіти заочної форми навчання

Формами поточного контролю знань здобувачів вищої освіти заочної форми навчання можуть бути:

- домашні контрольні роботи з дисциплін, з яких складені індивідуальні завдання;
- модульні (контрольні) завдання, що виконуються в аудиторії під контролем викладача;
- поточні завдання/тести, які можуть виконуватися на платформах, що застосовуються при запровадженні елементів дистанційного навчання.

Загальний порядок видачі, підготовки до виконання та контролю виконання індивідуальних завдань:

- ✓ індивідуальні завдання для домашнього самостійного виконання видаються під час установчої сесії. Такі завдання можуть включатися до навчально-методичних посібників для самостійного вивчення дисциплін, обов'язково розміщуватися на порталі факультету, онлайн-платформі або видаватися викладачем безпосередньо здобувачам освіти. Здобувач вищої освіти повинен мати можливість отримати індивідуальні завдання і по закінченні установчої сесії;
- ✓ у міжсесійний період здобувачі можуть отримувати консультацію викладача згідно з затвердженим кафедрою графіком консультацій, що доводиться до відома здобувачів освіти під час сесії.

За результатами поточного контролю здобувач вищої освіти:

- отримує оцінку (для дисциплін, де формою контролю є залік) або бали поточного рейтингу (для екзаменаційних дисциплін);
- допускається до екзамену чи отримує підсумкову оцінку (з урахуванням виконання наукового чи творчого завдання).

Поточний контроль знань здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії заочної форми навчання здійснюється за таким же підходом як для денної форми навчання.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти

за результатами поточного і підсумкового контролю

(для дисциплін, з яких навчальним планом передбачено екзамен)

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти з навчальних дисциплін, з яких за навчальним планом передбачено екзамен, здійснюється на основі результатів поточного і підсумкового контролю знань.

Кожен викладач, який забезпечує викладання лекцій з дисципліни, зобов'язаний довести до відома здобувачів, що за виконання індивідуальних завдань творчого характеру, написання підсумкової роботи чи проекту, участь у позанавчальній науково-дослідницькій діяльності, у роботі конференцій, наукових семінарів, підготовці наукових публікацій з дисципліни тощо, здобувач може отримати бали, що будуть складовою підсумкового контролю. Які саме завдання, їх бали і критерії оцінювання можуть стати альтернативою екзамену викладача зазначає у робочій програмі дисципліни, силабусі та доводить до відома здобувачів на першому навчальному занятті з дисципліни.

Екзамен може бути однією з альтернативних форм підсумкового контролю і проводиться у формі виконання письмових чи усних екзаменаційних завдань (відповідно до робочого навчального плану). На екзамен рекомендовано виносити ключові питання, тести, типові та комплексні задачі, ситуації, завдання, що потребують творчого підходу, уміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх при вирішенні практичних задач тощо. Перелік питань, що охоплюють зміст програми дисципліни, критерії оцінювання екзаменаційних завдань визначаються викладачем, включаються до робочої програми та силабусу дисципліни і доводяться до здобувачів вищої освіти на початку семестру.

Загальна підсумкова оцінка з дисципліни складається з балів, отриманих за результати поточного контролю знань та за виконання завдань, що виносяться на підсумковий контроль.

Підсумкове оцінювання засвоєння навчального матеріалу дисципліни може визначатися без проведення семестрового екзамену як інтегрована оцінка засвоєння всіх змістових модулів з урахуванням додаткових форм навчальної діяльності здобувачів освіти, а саме виконанні індивідуального творчого завдання, участі в роботі конференцій, наукових семінарів, підготовці наукових публікацій тощо.

Здобувач вищої освіти, який набрав протягом семестру суму балів більшу за 60 (за поточну та підсумкову творчу роботу), має можливість:

- не складати екзамен і отримати набрану кількість балів (за поточну або за поточну і підсумкову творчу роботу) як підсумкову оцінку безпосередньо в день екзамену;
- складати екзамен з метою підвищення свого рейтингу за даною навчальною дисципліною за умови скасування балів за підсумкову творчу роботу.

Здобувач вищої освіти, який набрав протягом семестру менше 60 балів, зобов'язаний скласти обов'язкові форми поточного та підсумковий контроль.

***Підсумкове оцінювання знань
за результатами поточного контролю
(для дисциплін, з яких навчальним планом передбачено залік)***

З навчальних дисциплін, де підсумкове оцінювання рівня знань здобувачів освіти здійснюється за результатами поточного модульного контролю, завдання оцінюються в діапазоні від 0 до 100 балів.

У разі невиконання певних завдань поточного контролю з об'єктивних причин, здобувачі вищої освіти мають право скласти їх до останнього семінарського (практичного, лабораторного) заняття. Час та порядок складання визначає викладач.

***Повторне складання поточних та підсумкових контролів
здобувачами, які отримали незадовільні результати***

Усі поточні форми контролю (практикуми, лабораторні, есе, аналітичні записи, задачі, семінарські, самостійні/індивідуальні, контрольні роботи, тести) здобувач має право перескладати з метою підвищення поточного рейтингу успішності відповідно до графіку, що встановлює викладач, але не пізніше останнього навчального заняття перед підсумковим контролем (за винятком ліквідації заборгованості за дисципліною).

Результати складання екзаменів оцінюються за системою ECTS та національною шкалою, а заліків – за системою ECTS та двобальною шкалою («зараховано», «незараховано») і вносяться до екзаменаційної відомості, залікової книжки/індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

За наявності у здобувача вищої освіти фінансової заборгованості, він не допускається до підсумкового контролю з останньої дисципліни в розкладі екзаменаційної сесії, і вважається таким, що має фінансову та академічну заборгованість.

Здобувачам освіти, які отримали під час сесії не більше двох незадовільних оцінок, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість: до початку наступного семестру – для здобувачів денної форми навчання;

до початку наступного навчального року – для здобувачів заочної форми навчання.

За наявності у здобувача на момент закінчення сесії трьох і більше академічних заборгованостей, він підлягає відрахуванню з Університету. Поновлення таких здобувачів до Університету можливе на початок семестру, з якого був відрахований.

Повторне складання екзаменів допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз викладачу, другий – комісії, що створюється деканом факультету за поданням завідувача кафедри, що є випусковою, або гаранта освітньої програми. До складу комісії, окрім профільних фахівців з дисципліни, обов'язково входить гарант ОП або керівник спеціальності здобувача. Як правило, до складу вищезазначененої комісії не входить викладач, який забезпечував складання дисципліни. За умов вузькопрофільноті викладача, він запрошується до складу комісії.

Здобувач вищої освіти, який за результатами поточного роботи протягом семестру не отримав достатньої кількості балів для заліку, повинен до кінця екзаменаційної сесії скласти всі обов'язкові завдання з дисципліни. У протилежному випадку він складає залік у період канікул вищезазначеній комісії.

Відомості обліку успішності повинні містити результати підсумкового контролю здобувачів вищої освіти як залікових, так і з екзаменаційних дисциплін.

5. УМОВИ ПЕРЕВЕДЕННЯ ДАНИХ 100-БАЛЬНОЇ ШКАЛИ ОЦІНЮВАННЯ В 4-БАЛЬНУ ТА ШКАЛУ ECTS

Переведення даних 100-балльної шкали оцінювання в 4-балну та шкалу за системою ECTS здійснюється за порядком, поданим у таблиці 3.

Таблиця 3

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Донецького національного університету імені Василя Стуса

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за бальною шкалою, що використовується в Університеті	Оцінка за національною шкалою
A	90-100	5 (відмінно)
B	82-89	4 (добре)
C	75-81	4 (добре)
D	67-74	3 (задовільно)
E	60-66	3 (задовільно)
FX	0-59	2 (незадовільно)

МОДЕЛЬ НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ
ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ
 Формат 2021-22 р.

Порядковий номер	Найменування дисциплін	Обсяг роботи в годинах				Розподіл за роками навчання та семестрами								Контроль							
						I	II	III	IV	Семестри											
		Всього	Аудиторні заняття	у тому числі								Тижнів									
				14	18	14	18			Годин на тиждень								Заліки	Екзамен	Кредити ЄКТС	
1	2	3	4	5	7	8	9	10	11	12	13	14	14	15	16						
I. Цикл загальної підготовки																					
1.1. Дисципліни загальнонаукової (філософської) підготовки																					
OK-3	Філософія науки	120	36	84			2												1	4	
	Всього	120	36	84	0,0	2,0	0,0	0,0											1	4	
1.2. Дисципліни набуття універсальних навичок дослідника																					
OK-2	Педагогіка вищої школи	90	27	63		1,5													1	3	
OK-4	Практикум викладача-дослідника	90	14	76			1												1	3	
OK-5	Методологія наукових досліджень (включаючи модуль "Academic Writing")	120	35	85	2,5														1	4,0	
	Всього	300	76	224	2,5	1,5	1,0	0,0										2	1	10,0	
1.3. Дисципліни мовної підготовки																					
OK-1	Іноземна мова викладача-дослідника	180	46	134	2,0	1,0												1	1	6,0	
	Всього	420	174	246	2,0	1												1	1	6,0	
	Разом			344	616	4,5	4,5	1,0	0,0									3	3	20,0	
II. Цикл підготовки зі спеціальністі																					
OK-6																					
OK-7																					
OK-8																					
	Всього							0,0	0,0	0,0	0,0									10	
<i>Вибіркові навчальні дисципліни (обирається дві дисципліни)</i>																					
	Дисципліна за вибором 1	150	42	108			3											1		5	
	Дисципліни за вибором 2	150	42	108			3											1		5	
	Всього	300	84	216	0,0	0,0	3,0	0,0										1		10	
	Разом	300	84	216			3,0	0,0										4	3	40	

Зведені показники освітньо-наукової програми

Дані про цикли навчальних дисциплін		Кредити	Години	%
1. Цикл загальної підготовки		20	600	
A. Нормативні навчальні дисципліни		20	600	
II. Цикл професійної підготовки		20	600	
A. Нормативні навчальні дисципліни		10	300	
Б. Вибіркові навчальні дисципліни		10	300	0,25
РАЗОМ		40	1200	

